

Nog meer mogelijkheden voor akkerranden Hunzedal

Akkerranden voor akkervogels. Akkerranden voor meer insecten. Maar ook akkerranden voor een betere kwaliteit van het oppervlaktewater, natuurlijke plaagbestrijding en verfraaiing van het landschap. Multifunctioneel dus.

Het is vanaf beheerjaar 2019 ook mogelijk om een beheervergoeding te krijgen voor deze fraaie stroken in het stroomgebied van de Hunze. Wilt u weten welke percelen daarvoor precies in aanmerking komen? Klik dan [hier](#)

Wat voor voorwaarden en vergoedingen zijn hier aan verbonden? Vanaf maandag 7 januari 2019 beantwoorden Janneke Vedder en Heleen Strockmeijer uw vragen hier over graag. U kunt bellen naar het centrale nummer van AND: (0592) 700230.

Wie worden de ambassadeurs van het agrarisch natuurbeheer in Drenthe?

Als coöperatie Agrarische Natuur Drenthe willen we graag zoveel mogelijk mensen bereiken en vertellen over wat we doen in het agrarisch natuurbeheer. Bestuurders en medewerkers van AND werken er hard aan om het nut van agrarische natuurbeheer onder de aandacht te brengen.

We gaan graag met agrariërs en andere belangstellenden in gesprek om te kijken naar de mogelijkheden voor beheer en wat we eventueel voor elkaar kunnen betekenen. Ons motto: agrarisch natuurbeheer is goed voor de natuur, voor de boer en voor de samenleving als geheel.

Om onze boodschap extra kracht bij te zetten zoeken we coöperatieleden die hun ervaring als deelnemer in het agrarisch natuurbeheer 'aan de man willen brengen'. De beste ambassadeurs zijn onze deelnemers die het beheer in de praktijk uitvoeren. Zij weten als geen ander op welke manier de biodiversiteit hierdoor wordt vergroot.

Doel is een club enthousiaste deelnemers bij elkaar brengen zodat we gezamenlijk de promotie van het agrarische natuurbeheer kunnen versterken. We horen het graag wie hiervoor interesse heeft. Meer informatie: Heleen Strockmeijer.

Terugblik beheerjaar 2018 Plan van Aanpak Akker- en Weidevogels

Het Plan van Aanpak is een uitwerking van een resolutie die in juni 2016 door betrokken partijen is opgesteld om de akker- en weidevogelpopulaties in Drenthe te behouden en te herstellen. In deze nieuwsbrief een terugblik op beheerjaar 2018.

Weidevogels (regie Landschapsbeheer Drenthe)

Voor de gebieden Ruinerwold, Drostendiep West, Alteveer/Kerkenveld en Zuidlaren/Hunze zijn in 2017 gebiedsplannen opgesteld. Samen met de diverse gebiedspartijen is in vier pilotgebieden invulling gegeven aan de gebiedsplannen en het optimaliseren ervan. Hierbij zijn de aandachtspunten meegenomen, zoals meer aandacht besteden aan de monitoring.

Per gebied is in het najaar, met lokale vrijwilligersgroepen, Wildbeheereenheden en terreinbeheerders (TBO's) een evaluatiebijeenkomst georganiseerd.

Het vastleggen van beheerafspraken met agrariërs en het uitvoeren van maatregelen in terreinen van TBO's is vaak een optimalisering van de eerdere afspraken. Het Plan van

Aanpak leeft ook buiten de pilotgebieden. Verheugend is dat vier vrijwilligersgroepen weidevogelrijke percelen hebben aangedragen waar vanuit de flexibele pot maatregelen zijn getroffen. Dat waren uitgesteld maaien en vos-kerende rasters bij in totaal negen agrariërs.

Het gebied Alteveer maakte in 2017 deel uit van een landelijk onderzoek naar de relatie tussen kuikenoverleving tot beheermaatregelen bij kieviten. Inmiddels heeft Sovon de resultaten hiervan bekend gemaakt. Het landelijke beeld is net al de situatie Alteveer weinig bemoedigend.

De maatregelenmakelaar (MM) heeft in de pilotgebieden met negentien agrariërs afspraken gemaakt over beheermaatregelen. Het afgesproken beheer bij agrariërs is hoofdzakelijk gefinancierd uit de flexibele pot; er waren ook koppelingen mogelijk vanuit het ANLb.

In het gebied Alteveer zijn twee initiatieven voor de aanleg van zonneparken. De MM volgt de plannen en koppelt een en ander terug aan het Ermberaad.

Akkervogels (regie Agrarische Natuur Drenthe)

Eind 2017 zijn voor de vier kansrijke akkervogelgebieden gebiedsplannen opgesteld. Het betreft de gebieden De Broekstreek, Langelo, Zeijen, Huis ter Heide, Drentsche Aa/Eexterveld en Veenkoloniën/Odoorn-Westdorp. In de plannen zijn gebiedsspecifieke maatregelen benoemd die, via gebiedsgerichte samenwerking, bijdragen aan de beschikbaarheid van voldoende, geschikte en veilige leefgebieden.

De extra openstelling voor Agrarisch Natuurbeheer door de provincie in het kader van het Subsiestelsel Natuur en Landschap voor de extra middelen voor boerenlandvogels heeft gezorgd voor een extra impuls voor beheermaatregelen. Tachtig procent van de middelen is ingezet in de kansrijke gebieden. De overige twintig procent is in andere begrensde gebieden in het Natuurbeheerplan Drenthe via het ANLb gerealiseerd.

Verschillende initiatieven zijn opgepakt, zoals het planten van struweel en het versterken van de beheermaatregelen met aangepast bermbeheer van de gemeenten. In het kansrijke gebied Langelo-Zeijen-Huis ter Heide zijn dit voorjaar in samenwerking met de Boermarken Oost- en Westeind van Norg en WBE 'de Lebbestaak' zestig nestkasten opgehangen voor ringmussen. De genummerde nestkasten zijn gemaakt in samenwerking met Promence Care Zorgboerderij Peest/Roden.

Mobiele vogelkijkhut voor patrijzenbolwerk De Broekstreek

Agrarische Natuurvereniging De Broekstreek heeft sinds vorige maand de beschikking over een mobiele vogelkijkhut. De overdekte hoogzit met ramen rondom staat op een verrijdbaar onderstel en is uiterst geschikt om te worden ingezet in het patrijzenbolwerk De Broekstreek in Midden-Drenthe.

De installatie is er gekomen nadat bij het afscheid van Bert Wiekema als voorzitter van Agrarische Natuurvereniging Drenthe (ANV Drenthe) eind 2016 een inzameling werd gehouden. De opbrengst van 950 euro is samen met een subsidie van gemeente Midden-Drenthe voor lokale burgerinitiatieven op aangeven van Wiekema besteed aan de aanschaf van de mobiele vogelkijkhut.

Woensdag 14 november werd de kijkhut overgedragen door Wiekema aan ANV De Broekstreek. Die zet hem vooral in om de effecten van het agrarisch natuurbeheer te inventariseren. De regio rond Mantinge, Garminge en Balinge staat bijvoorbeeld bekend om de patrijzen en veldleeuweriken die er succesvol jongen groot brengen.

Omdat de observatiepost op wielen is gezet kan deze op meerdere locaties worden ingezet. Op verzoek wordt de installatie voor dit doel door ANV De Broekstreek dan ook uitgeleend aan andere geïnteresseerden in de provincie. Bijkomend voordeel is dat

de mobiele kijkhut minder gevoelig is voor vandalisme.

Kijk, zo kan het ook

Voorzitter Henk van 't Land van Agrarische Natuur Drenthe, de rechtsopvolger van ANV Drenthe, prees het initiatief van Wiekema en ANV De Broekstreek. 'Ruim vierhonderd boeren in Drenthe zijn actief in natuur en landschap. Via de mobiele kijkhut kunnen deze deelnemers laten zien wat agrarisch natuurbeheer inhoudt. Ze kunnen dan zeggen: kijk, zo kan het ook.'

Extra agrarisch natuurbeheer voor beheerjaar 2019

Provincie Drenthe heeft dit voorjaar ruim twee miljoen euro extra Europees geld beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling 'Agrarisch Natuurbeheer 2019-2021'.

De subsidieregeling is onderdeel van het landelijke subsidiestelsel 'Natuur- en Landschapsbeheer' en bedoeld voor behoud en de ontwikkeling van agrarische natuurgebieden en landschappen. Het bedrag wordt uitgesmeerd over de komende drie jaar: 650.000 euro per jaar.

Na goedkeuring op de gebiedsaanvraag afgelopen zomer is AND invulling gaan geven

aan de beschikbare subsidiegelden.

Inmiddels is duidelijk dat in Drenthe draagvlak is voor deelname aan agrarisch natuurbeheer. Zo wordt rond Smilde beheer gevoerd gericht op broedende en overwinterende akkervogels.

Ook voor het leefgebied 'droge dooradering' zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Deze worden met name ingezet om bestaande werkgebieden te versterken met beheer. Botanische weide- en akkerranden en landschapselementen (bijvoorbeeld een houtwal of poel) bieden daar ondersteuning aan flora en fauna.

Agrarische Natuur Drenthe te zien in Ondernemend Nederland

Begin december was Agrarische Natuur Drenthe te zien in het televisieprogramma Ondernemend Nederland op RTL 7 en RTL Z. Dit item vormt de basis voor onze promotiefilm. Met deze film laat AND de nut en noodzaak zien van het agrarisch natuurbeheer.

Gebiedscoördinator Bert Hoefsloot legt het belang uit van agrarisch natuurbeheer en licht de voordelen toe van een coöperatie om dat beheer uit te voeren.

Akkerbouwer Jan Reinier de Jong uit Odoorn toont de wintervoedselvelden en akkerranden op zijn bedrijf als bijdrage in de verbetering van de biodiversiteit.

Klik [hier](#) om de film te bekijken.

Uitreiken zaaizaad 2019

Het aantal Drentse deelnemers aan ANLb is het laatste jaar behoorlijk in omvang gegroeid. Hierdoor is ook de totale hoeveelheid zaaizaad die onder onze leden wordt verdeeld behoorlijk vergroot. Voor het komende jaar hebben we daarom besloten om vaste verdeelpunten te kiezen waar het zaaizaad op een afgesproken moment kan worden opgehaald. U zult hierover in het nieuwe jaar verder worden geïnformeerd .

Beheermonitoring leefgebied Open Akkerland

Binnen het stelsel van Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) zijn collectieven verantwoordelijk voor uitvoer van beheermonitoring.

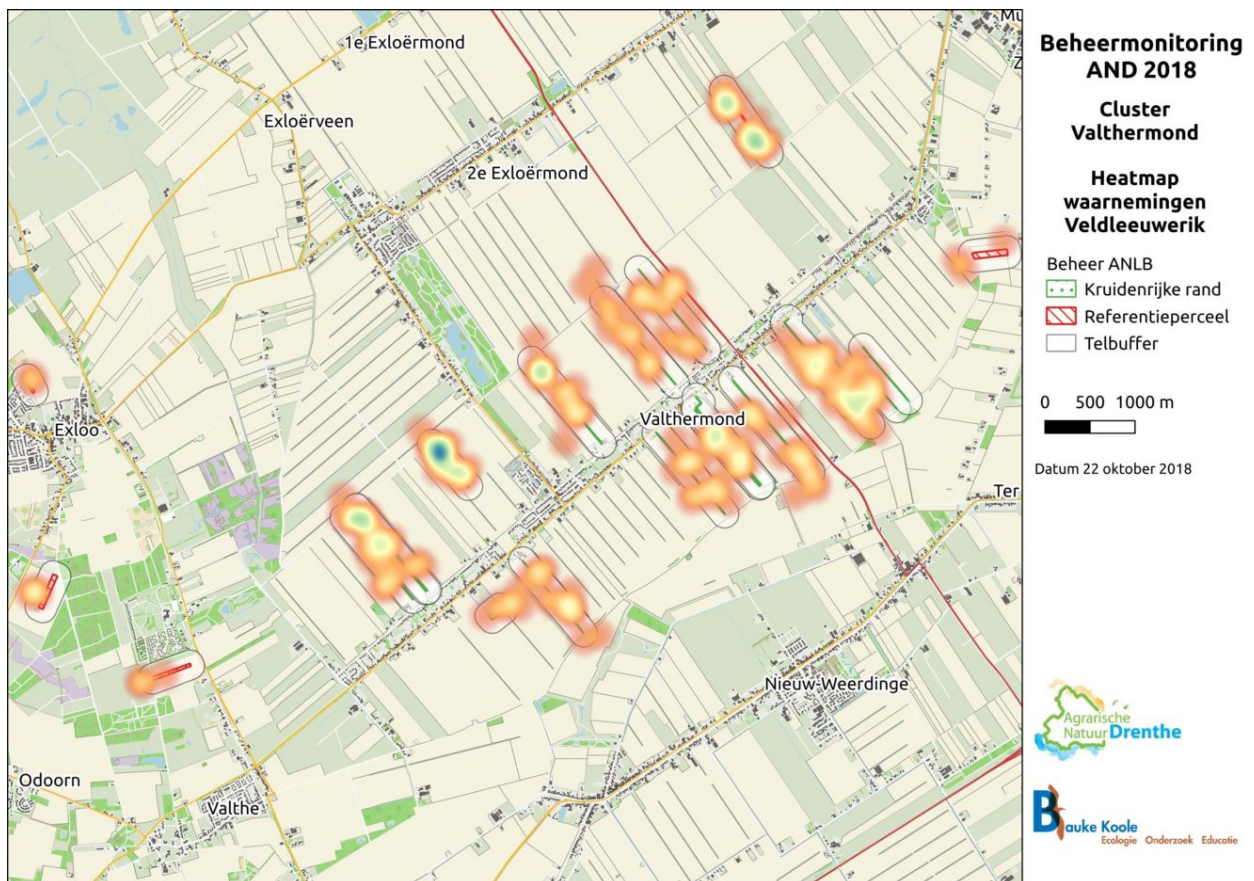
Beheermonitoring is vooral bedoeld om meer inzicht te krijgen in de effecten van het beheer en de situering ervan. Aan de hand van monitoringsgegevens wil AND het

bestaande beheer versterken en verbeteren.

BoerenNatuur.nl heeft als koepelorganisatie een protocol ontwikkeld dat als leidraad dient voor het verplichte onderdeel van de beheermonitoring. Hierop aansluitend is op initiatief van de ANOG (Agrarische Natuurvereniging Oost-Groningen) een meer praktische monitoringsmethode ontwikkeld. Deze methode biedt een agrarisch collectief de keuze uit verschillende monitoringsopties.

AND heeft gekozen voor de *monitoringplus*. Dit is een variant waarbij naast de monitoring van beheerde percelen ook referenties van gangbare landbouwpercelen worden geteld, zodat een vergelijking kan worden gemaakt. Conform de methode, zijn drie telrondes gedaan in april, mei en juni. In januari worden de uitkomsten verwacht.

Aanwezigheid Veldleeuwerik in werkgebied Valthermond.

Conducteur vertrekt

De coöperatie Agrarische Natuur Drenthe (AND) heeft bestuurlijk als hoogste orgaan de 'ledenraad'. Namens de ruim 400 leden van de coöperatie besluit de ledenraad onder andere over de begroting en andere essentiële zaken. Per Drentse gemeente

zijn er statutair minimaal twee leden die namens alle leden – waarvan het merendeel ook beheer uitvoert – de lijnen uitzet en controleert.

Het 'dagelijkse werk' gebeurt door het team van meer medewerk(st)ers in Rolde aangestuurd door een algemeen bestuur en directeur.

Op 19 december werd de begroting voor 2019 vastgesteld, wat het spoorboekje voor de komende tijd is. Op basis van de omzet - met name EU-geld voor agrarische beheer – is maximaal 18,5 procent overhead beschikbaar voor de begeleiding van de beheerafspraken voor akker- en weidevogels, droge- en natte door-adering en water. Bij dat spoorboekje hoort een soort 'conductor'; in ons geval de penningmeester Klazien Nieboer. Zij stopt na vier jaar en heeft samen met collega's van team-Rolde ervoor gezorgd dat AND een betrouwbaar, overzichtelijk en perspectiefvol financieel programma heeft.

Dit is van niet te onderschatten betekenis; zeker wanneer je weet dat elke euro door Europese accountants nauwgezet wordt gecontroleerd.

Bij AND loopt het als een trein, en daarvoor zijn wij Klazien bijzonder dankbaar. Haar opvolger Jan Trip is unaniem benoemd door de ledenraad.

In het spoorboekje van AND staan ook afspraken over bijvoorbeeld de verdeling van hectares beheer voor het geval er meer belangstelling is dan er hectares/euro's zijn. In de ledenraad is de werkwijze voor 'open akkerland' besproken. Waar leg je bij eerste voorkeur de beschikbare hectares in, bij wie en hoeveel. Wil je een transparante organisatie zijn, dan werk je op basis van heldere en controleerbare afspraken. Voor de akkervogels is dit onderdeel nu uitgewerkt en komt binnenkort op de website.

De ledenraad komt vroeg in het nieuwe jaar weer bijeen om het financiële resultaat van 2018 te bespreken. Wanneer meer overblijft dan begroot, dan beslissen zij wat er mee gebeurt. Dit jaar leidde dat tot een 'nabetaling': zo'n nabetaling wens ik u ook toe, maar vooral een gezond en voorspoedig 2019 met plezier op uw bedrijf, inclusief het agrarisch beheer.

Henk van 't Land,
voorzitter AND

Afscheid penningmeester Klazien Nieboer

Tijdens de Ledenraadvergadering van 19 december 2018 heeft Klazien Nieboer het financiële stokje als penningmeester overgedragen aan Jan Trip.

Klazien heeft ruim vier jaar lang als penningmeester pionierswerk verricht voor agrarisch natuurbeheer in Drenthe. De financiële samenvoeging van de voorlopers (ANV Drenthe én Het Drents Collectief) tot de huidige coöperatie heeft ze met veel

vakmanschap vormgegeven.

De financiële zaken zijn goed op orde. De administratie van de organisatie werkt naar tevredenheid. Vanwege drukke werkzaamheden voor haar eigen accountantskantoor en de zorg voor opgroeiende kinderen heeft ze besloten om een stapje terug te doen.

Jan Trip is benoemd tot haar opvolger. Tezamen met de herbenoeming van Otto Willem Eleveld (lid Algemeen Bestuur) is het bestuur weer voltallig. Dit met volle instemming van de Ledenraad. Klazien is door de voorzitter uitgebreid bedankt voor haar inzet en verdiensten.

Op naar een bloeiend en groeizaam 2019

Bestuur en medewerkers van Agrarische Natuur Drenthe wensen u *prettige feestdagen en een groeizaam 2019!* In de weken van 24 december 2018 tot en met 4 januari 2019 is het kantoor van AND in Rolde gesloten. Voor dringende zaken kunt u het antwoordapparaat inspreken op telefoonnummer: (0592) 700230.

Agenda

5 februari 2019: Cursus bodembioologie

Op 5 en 19 februari en 5 maart 2019 verzorgt Agrarische Natuur Drenthe in Rolde een cursus bodembioologie. Deze cursus is geschikt voor iedereen met belangstelling voor dit onderwerp, zoals terreinbeheerders, ecologen, planopstellers voor bloemrijke bermen, adviseurs agrarisch natuurbeheer, natuurinclusief boeren en landschapselementen. Vooral interessant voor diegenen die met beheer van graslanden en akkers bezig zijn, en dan op de wat voedselrijkere gronden, vaak voormalige landbouwgronden.

Wilt u ook extra handvatten voor een goed bodembeheer? Kijk voor meer informatie op deze [site](#).

16 februari 2019: 'Natuur in het Boerenland'

Beatrix Theater Utrecht, Jaarbeursplein 6a in Utrecht.

LandschappenNL houdt op zaterdag 16 februari tussen 09.00 en 17.00 uur een landelijke manifestatie met verschillende partners in het natuurbeheer, waaronder BoerenNatuur.nl. Het belooft een gevarieerde dag te worden waarin elkaar ontmoeten, kennisuitwisseling, inspiratie opdoen en amusement centraal staan.

De landbouw ziet ons, dat is jammer

15 maart 2019: BoerenNatuurdag

Vrijdag 15 maart houdt BoerenNatuur.nl in De Schakel in Nijkerk het jaarlijkse congres voor bestuurders en medewerkers actief in het agrarisch natuurbeheer.

Georganiseerd door en voor collectieven. Agrarische Natuur Drenthe zal hier ook bij aanwezig zijn.

Uitschrijven | Je abonnement beheren

Agrarische Natuur Drenthe

Gieterstraat 45

9451 TE Rolde

E-mail: info@andrenthe.nl

www.agrarischenatuurdrenthe.nl

Telefonisch bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur op (0592) 700230.